



Datum
2021-08-30
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2021-1858

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Vägen till tillgänglighet - långsiktig, strategisk och i samverkan (SOU 2021:59) STK-2021-1034

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Delbetänkandet berör hur tillgängligheten i hälso- och sjukvården kan öka, med fokus på kortare väntetider. Det är ett omfattande betänkande och innehåller mycket bakgrundsfakta samt flera bedömningar och förslag.

Funktionsstödsnämnden är generellt positiv till de lagda förslagen. Funktionsstödsnämnden vill betona vikten av att de föreslagna kunskapshöjande insatserna samt en nationellt samordnad sjukvårdsrådgivning måste tillgänglighetsanpassas med hänsyn till nämndens målgrupper, människor med funktionsnedsättningar. Anpassning gäller även för de personer som finns nära i vardagen det vill säga anhöriga och personal vilka stödjer, underlättar samt fungerar som kunskapsbärare.

Yttrande

Utredningen beskriver hur tillgängligheten i hälso- och sjukvården kan öka, med fokus på kortare väntetider. Funktionsstödsnämnden lämnar synpunkter i relation till nämndens ansvar och målgrupper.

Funktionsstödsnämnden ställer sig generellt positiv till förslagen för att öka tillgängligheten i hälso- och sjukvården. Det är positivt att betänkandet så väl beaktat direktiven om att hälso- och sjukvården ska utformas så att den inte utestänger personer med särskilda behov samt att information och förslag på insatser ska göras tillgängliga för alla patientgrupper, oberoende av eventuell funktionsnedsättning.

Inledningsvis vill nämnden dock påtala att tillgänglighet inte enbart handlar om att det ska vara lätt att komma i kontakt med vården eller att insatser ges inom rimlig tid.

Vården behöver också ha tillräckligt med personal och personal med rätt kompetens för att möta behoven hos funktionsstödsnämndens målgrupp och befolkningen som helhet. Funktionsstödsnämndens erfarenhet och uppfattning är att det behövs en kompetenshöjning inom den regionala vården om vår målgrupp för denna ett bättre bemötande och omhändertagande.

Funktionsstödsnämnden vill även kommentera några av förslagen.

6.11.1 Regionen bör agera i god tid

Funktionsstödsnämnden instämmer med utredningen och vill särskilt framhålla att patienten inte själv ska agera för att söka annan vårdgivare om man tror att vårdgarantin inte kommer att kunna uppfyllas. Det är rimligt att begära att den verksamhet som inte kan uppfylla sina lagstadgade åtaganden även har ett ansvar för att lösa problemen.

Funktionsstödsnämndens målgrupper har ofta begränsningar i sin kognitiva förmåga vilket medför att de inte själva kan driva eller föra sin talan utan hamnar i en beroendesituation av anhöriga/närstående/personal, vilket inte blir jämlikt.

6.11.5 Information och andra kunskapshöjande insatser om patientens valmöjligheter

Funktionsstödsnämnden håller med utredaren att det finns ett långsiktigt behov av information och kunskapshöjande insatser om vårdgarantin och patientens valmöjligheter.

Funktionsstödsnämnden vill särskilt betona vikten av att man verkligen använder sig av utredningens förslag för hur dessa insatser ska planeras. Information behövs i relevanta format, anpassade för olika patientgrupper samt anpassade till olika funktionsnedsättningar. I framtagande av information behövs samarbete med såväl patient-, brukar- och anhörigföreträdare som med vård- och omsorgens professioner.

Personer med kognitiv, intellektuell eller psykisk funktionsnedsättning behöver stöd av anhöriga och eller personal för att bedöma sina vårdbehov och för att söka vård då det behövs. Därför behöver information anpassas för de stödjande människorna som fungerar som kunskapsbärare. Personal som arbetar nära patienter/brukare har blandad kompetens där inte alla har hälso- och sjukvårdsbakgrund. Det medför behov av omfattande information och utbildning för att effekten av insatser om valmöjligheter ska bli den önskade och för att målgruppen ska få förutsättningar att vara delaktiga i beslut som rör dem. Det finns inga resurser avsatta för hur detta ska genomföras i den kommunala primärvården.

8.11.3 Hälso- och sjukvårdsrådgivning på distans ska vara tillgänglig på telefon

Funktionsstödsnämnden instämmer i lagda lagförslag om att regionerna ska tillhandahålla hälso- och sjukvårdsrådgivning på distans via telefon samt krav på att rådgivningen via telefon ska vara anpassad till personer med nedsatt tal och hörsel.

Funktionsstödsmännen är dock tveksam till bedömningen om att det inte behövs ytterligare reglering (eller uppföljning av lagefterlevnad) av kravet på anpassning av information på ”allmänt känd webbplats” då reglering för detta finns i andra lagar. Invändningen baseras på att det redan idag finns brister på till exempel 1177. Informationen är i dagsläget delvis tillgänglighetsanpassad, men förutsättningarna för att ta del av information är generellt sett sämre för personer med kognitiva eller andra funktionsnedsättningar.

Funktionsstödsnämnden menar att när det görs en satsning på hälso- och sjukvårdsrådgivning på distans är en av grundförutsättningarna att den är tillgänglig för alla människor så långt det är möjligt.

Funktionsstödsnämnden delar åsikten om att råd, bedömning och hänvisningar ska utgå från ett rådgivnings- och hänvisningsstöd och att det ska tydliggöras i författning.

Ordförande

.....
Roko Kursar (L)
.....

Nämndssekreterare

.....
Jesper Salö
.....